

Використані нами речовини в піддослідні групі викликали підвищення титру всіх 3 класів імуноглобулінів зі своїми особливостями. Необхідно підкреслити позитивний вплив препарату «Катозал» і вітаміну А на синтез IgG, концентрація якого за дослідний період збільшилась з 38 мг/мл до 76 мг/мл.

Лізоцимна активність у корів при використанні вітаміну А та препарату «Катозал» збільшилась з 26,30 % до 28,59%. Бактерицидна активність сироватки крові корів мала тенденцію до підвищення ($86,00 \pm 0,93$ проти $83,80 \pm 0,90\%$ з початку досліджу)

Висновки і пропозиції. Отримані дані свідчать, що введення сухостійним коровам вітаміну А і препарату «Катозал» позитивно впливає на їх імунобіологічну реактивність, що сприяє розвитку та народженню здорового молодняка.

УДК: 619:616.98:578.824.11

БУДЗІНСЬКИЙ Юрій, здобувач передвищої освіти IV курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Наукові керівники – **ТИМЧЕНКО Любов**, викладач вищої категорії, **ФЕДЯНОВИЧ Анатолій**, викладач I категорії
ВСП «Новомосковський фаховий коледж ДДАЕУ»
м. Самар, Україна

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕПІЗООТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО СКАЗУ У НОВОМОСКОВСЬКОМУ РАЙОНІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність проблеми. В останні десятиріччя у вірусу сказу спостерігається здатність адаптуватися до різних видів тварин, а також мінливість його протекторних антитіл. До передачі сказу включаються єнотоподібний собака, шакал золотавий, куни лісова і кам'яна, борсук лісовий, тхір чорний, горностій, ласка, нориці польова і руда, щур водяний, миша звичайна, миша-житник, мишак жовтогорлий і лісовий, пацюк мандрівний, ондатра, кіт лісовий та ін. Дещо рідше захворювання спостерігається у свині дикої, сарни європейської, оленя лісового, лося. Певні проблеми виникають також унаслідок поширення вірусу сказу серед лелекоподібних. Метою досліджень було прогнозування епізootичної ситуації щодо сказу у Новомосковському районі Дніпропетровської області на основі аналізу епізootичної ситуації.

Матеріали і методи досліджень. Матеріалом для виконання роботи були документи ветеринарного обліку та ветеринарної звітності районного управління ветеринарної медицини у Новомосковському районі, Новомосковської районної державної лікарні ветеринарної медицини стосовно епізootичної ситуації зі сказу тварин. У роботі використовували метод епізootичного обстеження, аналізу та синтезу, порівняльно-історичного та географічного опису.

Результати досліджень. Епізоотичну характеристику сказу у Новомосковському районі необхідно аналізувати з точки зору епізоотичного процесу. Ще в період до 2021 року можна назвати постепізоотичною стадією стадію епізоотичного процесу – хвороба сильно не поширюється, число тварин з високим ступенем напруженості імунітету досягає максимального значення. Захворюваність трималася на мінімальному рівні. У цей період переважають безсимптомна інфекція, стадію згасання епізоотії – зменшується число нових випадків захворювання, наростає число імунних тварин, порушується механізм передачі збудника інфекції. В 2021 році, коли випадків сказу у Новомосковському районі не реєстрували, ми характеризуємо як міжепізоотична стадія (стадія спокою) відрізок часу між епізоотичними хвилями (підйомами). Вона не спричиняє різкого підвищення захворюваності і широкого поширення хвороби. У багатьох тварин ще зберігається імунітет, але число сприйнятливих тварин поступово наростає. Але у цей час відбувається активізація епізоотичного процесу і ймовірно, крім міжепізоотичної стадії відбулася передепізоотична стадія – період, коли створюються реальні умови для виникнення епізоотії унаслідок втрати тваринами імунітету.

Наступні три роки поспіль 2022, 2023 та 2024 роки можна охарактеризувати як стадію розвитку епізоотії з наступною стадією максимального підйому епізоотії, що характеризується сприятливими умовами для подальшого поширення хвороби. У цей період зареєстровано максимальну кількість хворих тварин. У цей період відбувається активність окремих ланок епізоотичного ланцюга і зв'язків між ними, що призводить до наростання числа нових випадків захворювання серед тварин.

Оскільки випадки сказу реєструються навіть на фоні високих показників поїдання приманок, можна припустити, що в епізоотичний ланцюг включаються інші види тварин, а можливо, і птиці. Також з приближенням фронтової лінії ближче до Дніпропетровської області, можливо, збільшилася кількість мігруючих тварин з територій, де йдуть бойові дії та збільшення кількості бузпритульних тварин. Також вплинула на збільшення тварин в регіоні заборона відстрілу під час воєнного стану. У мисливському господарстві не обійтись без системного моніторингу рабічної інфекції в популяціях усіх мисливських видів звірів, а також фонових видів мідичеподібних, лелекоподібних та мишоподібних. В регіонах з ймовірним існуванням природних осередків сказу спостереження за дикими тваринами необхідно вести постійно. У районах епізоотії раніше рекомендувалося знижувати щільність заселення рудими лисицями до двох особин на 1000 гектарів угідь.

Висновки. Аналізуючи роботу Новомосковського управління ветеринарної медицини стає очевидний пошук ефективних заходів боротьби зі сказом, профілактики цього захворювання, що триває протягом років. Адже у критичні моменти – стадію розвитку епізоотії та максимального її підйому було зареєстровано лише декілька випадків захворювання тварин на сказ, що є свідченням високої ефективності проведених заходів.